

KÄLLMATERIAL

JAN NILSSON

HEMSKHETER

I HOGDAL, LOMMELAND

OCH TJERNÖ

NÅGRA UTVALDA BROTT BEGÅNGNA MELLAN ÅREN
1850 OCH 1900 I VETTE HÄRAD BOHUSLÄN

10. OTUKT
BEGÅNGET: 1887
GÄRNINGSMAN: JOHAN ADAM CYPRIANUSSON I HÄLLE

Utdrag ur domboken från Vette Häradsrätt.
Innehåller alla ingående handlingar i aktuellt mål.

Själva protokollsanteckningarna i domboken har vit bakgrund.

Till protokollet bilagda handlingar har grå bakgrund.

Originalhandlingarna kan till vissa delar vara svåra att tyda. Dels kan det bero på bläckfläckar, bortrivet papper eller att inbindningen av domboken gjorts så att ena kanten av en handling blivit "osynlig". Renskrift av texterna har gjorts så långt det är möjligt. Där texten ej kunnat tolkats, har ett frågetecken angetts.

Varje protokoll eller handling inleds med ett id-nr, ex. (v278495.b12480.s2469). Detta nr är ett id som används av företaget Arkiv Digital, när de katalogiserar och lägger ut materialet på internet. Du kan själv, med hjälp av detta id, söka fram aktuellt material på internet, men du måste då prenumerera på tjänsten. En sådan prenumeration kan lösas direkt på Arkiv Digitals hemsida.

Jan Nilsson

v281432.b5070

Protokoll hållet vid urtima ting med Wette härad på tinsstället i Strömstad den 19 Augusti 1887

No 2

Sedan Kronolänsmannen i häradet, F W Bendroth uti skrifvelse, som den 11 innevarande månad kommit domhufvanden tillhanda, anmält att han häktat och låtit till Kronohäktet i Uddevalla införpassa Stenhuggeriarbetaren Johan Adam Cyprianusson från Hälle i Lommelanda socken för det han öfvat otukt med qvinna, som fyllt 12 men ej 15 år, så har Domhufvanden utsatt denna dag för ransakning med den häktade; och då med anledning häraf detta ransakningsmål nu företages utställes i närvaro af Krlmn Bendroth, häktade Johan Adam Cyprianusson inför Rätten under bevakning af fånggevaldiger P A Bergendahl.

Åklagaren yttrar att ifrågakommen otukt af den tilltalade öfvats med flickan Hedda Martina Augustsdotter från Hälle, hvilken efter att, enligt hvad hon sjelf uppgifvit, hafva blifvit i lägersmålet med den tilltalade hufvande, i sistl April månad födt ett barn, som ännu lefver, ingifvande Åklagaren till bestyrkande af nu uppgifna förhållanden följande prestbevis:

“Flickan Hedda Martina etc   se Litt A

Den tilltalade medgifver att han åtskillige gånger haft samlag med Hedda Martina Augustdotter, samt upplyser att han med henne öfvade otukt första gången vid Midsommar sistl år. Den tilltalade hade då, enligt hvad han uppgifver, icke i vidsträcktare mån kännedom om hennes ålder än att han visste det hon var på det 15:de året. Han egde då jemväl kunskap om att hon icke var konfirmerad. Den tilltalade, som haft sin bostad uti enkan Johanna Maria Bryngelsdotters hem i Hälle, har varit boende i samma rum som Hedda Martina Augustdotter. På frågor uppgifver den tilltalade, att han är född den 24 December 1857 uti Örs församling i Elfsborgs län samt att hans föräldrar, hvilka äro gifta och ännu lefva, heta Cyprianus Jonsson och Sofia Larsdotter. Han vistades i hemmet till dess han var 17 år gammal, då han begaf sig till Norge, hvarest han i tre år arbetade vid byggandet af jernvegar. Från Norge begaf han sig hit till häradet och har härstädes, ända till dess han häktades, haft anställning såsom stenhuggeriarbetare. Den tilltalade hvarken är eller har varit gift, kan läsa och skriva samt har icke förr än nu varit för brott tilltalad.

Åklagaren upplyser att, för så vidt för honom blifvit anmäldt, Hedda Martina Augustdotter icke till följd af tilltalade gerningen fått någon kropsskada och inlemnar Åklagaren härefter följande prestbevis angående den tilltalade:

“Stenhuggaren Johan Adam etc   se Litt B

Åklagaren yrkar ansvar å den tilltalade enligt gällande lag, hvarefter och då något vidare icke förekommer Åklagaren och tingsmenigheten få taga afträde hvarjemte den tilltalade ur tingssalen utföres medan Hdsrn besluta följande, sedan den tilltalade uti tingssalen återkommit, offentligen afkunnade

Utslag

Den tilltalade Johan Adam Cyprianusson har vidgått, att han första gången vid Midsommar sistl år och sedermera vid åtskilliga tillfällen öfvat otukt med Hedda Martina

Augustdotter i Hälle, hvilken den 20 April innevarande år framfödt ett barn, ty och som Hedda Martina Augustdotter enligt företedt prestbevis är född den 2 Februari 1872 och sålunda, då den tilltalade med henne första gången öfvade otukt, uppnått tolf men icke femton års ålder alltså och då den tilltalade, på grund af hvad utaf honom under målets handläggning medgifvits, må anses hafva egt kännedom derom, att vid otuktens öfvande Hedda Martina Augustdotter icke var 15 år gammal, föröfvar, jemlikt 18 kap 7§ Strafflagen, Hdsrn lagligt döma den tilltalade att för det han öfvat otukt med qvinna, som fyllt 12, men ej 15 år, hållas till straffarbete i sex månader; skolande emellertid den tilltalade till Kronohäktet i Uddevalla åter införpassas.

v281432.b5090

No 2 Litt A

Flickan Hedda Martina Augustdotter från Hälle Lommelands socken är född den 2 Februari 1872

Hennes fader torparen August Andersson dog den 2dre Februari 1884 och modern Johanna Maria Bryngelsdotter lefver ännu och hos henne har Hedda Martina ständigt vistats. Hedda M. Augustdotter är icke confirmerad men har i sistlidne April månad blifvit antecknad bland årets nattvardsbarn. Från denna undervisning blef hon en längre tid hindrad derigenom, att hon den 20 April innevarande år 1887 framfödde oäkta sonen Johan Alfred vid hans dop faddrarne begärde, att Stenhuggaren Johan Adam Cyprianusson från Hälle skulle i dopboken antecknas såsom barnets fader.

Näsinge prgd den 8 Augusti 1887

T E A Beckman

P.L.

v281432.b5100

Prestbetyg för Stenhuggaren Johan Adam Cyprianusson från Hälle

Lefnadsomständigheter före ankomsten till fängelset

Född i Örs församling, Elfborgs län den 24 December 1857

Föräldrarnes namn m.m. finnas icke i hitförda utflyttningsattesten af den 7 April innevarande år 1887

Åberopade attesten upplyser endast att Cyprianusson har med svag christendoms-kunskap tillträde till H H Nattvard.

Inom Näsinge pastorat har han icke conmmunicerat

Ogift

Var tidigare skriven på Gerdseruds gård i Holms församling af Elfborgs län

Meromnämnda attester intygar endast att Cyprianusson åtnjuter medborgerligt förtroende

Näsinge den 26 Augusti 1887

T E A Beckman

P.L.

v281432.b5110

No 2 Litt B

Stenhuggaren Johan Adam Cyprianusson är född i Ör, Elsborgs län, den 24 December 1857, har med mycket svag christendomskunskap tillträde till H H Nattvard och åtnjuter medborgerligt förtroende. Han inflyttade från Holm i Elfsborgs län till Lommeland den 15 April innevarande 1887 och blef på åboenkan Johanna Maria Bryngelsdotter begäran kyrkoskrifven å Hälle i Lommelands socken.

Näsinge Prgd den 8 Augusti 1887

T E A Beckman

P.1.

v800.b82.s71

Husförhörslängd 1885-1898

Hedda Martina född på Grönebacke, Hälle

v800.b60.s52

Husförhörslängd 1885-1898

Hedda Martina gifte sig 22/3 1895 med Thor Ferdinand Olofsson f. 6/3 1861 i Skee

Fick inga fler barn.

v12471a.b680.s58

Husförhörslängd 1899-1913

Den oäkta sonen Johan Alfred utvandrade 25/3 1907 till Minneapolis, Norra Amerika. Han var född den 20/4 1887.

v404.b30

Födelsebok

Hedda Martina född 2 Februari 1872

Fader: Andersson, August, jordäg.

Hustru: Bryngelsdotter, Johanna Maria

Hälle

